

Op naar een normaal academisch peil

Nederlandse universiteiten behoren tot de wereldtop. Daar plukt de hele samenleving de vruchten van. Het maakt onze economie competitief en innovatief. Onze universiteiten leiden de mensen op die we nodig hebben voor de uitdagingen van deze tijd.

Helaas staan onze universiteiten door structurele onderfinanciering onder druk. Al jaren neemt het aantal studenten toe, en de financiering per student af. Er is daardoor te weinig tijd en geld om goed onderzoek te doen of goed onderwijs te geven, laat staan allebei.

Studenten krijgen niet meer het onderwijs dat ze verdienen, en het water staat onze docenten en wetenschappers nu tot aan de lippen. Het is hoog tijd dat dit wordt opgelost. Tijd om te werken aan een Normaal Academisch Peil waar de studenten van vandaag goed worden opgeleid om de uitdagingen van morgen aan te pakken.

Probleem

Het wetenschappelijk onderwijs wordt op dit moment structureel ondergefinancierd. Er is te weinig geld voor onderwijs, te weinig tijd, te weinig verbinding tussen goed onderwijs en goed onderzoek. De financiering van onderzoek groeit al jaren niet mee met het stijgende aantal studenten. Die financiering van onderzoek is onlosmakelijk verbonden met de kwaliteit van onderwijs.

Door de structurele onderfinanciering én de koppeling van financiering aan de studentenpopulatie moeten universiteiten te vaak docenten in zetten die alleen lesgeven en geen ruimte hebben voor onderzoek. Het wetenschappelijk onderwijs verarmt, doordat deze docenten geen onderzoek kunnen doen. Juist die verwevenheid van onderzoek en onderwijs is essentieel voor de kwaliteit van het wetenschappelijk onderwijs. Alleen als studenten college krijgen van ervaren onderzoekers en zelf leren participeren in onderzoeksprojecten, lukt het om academische vaardigheden te ontwikkelen.

Oplossing

Er moet structureel €1,1 miljard meer geïnvesteerd worden in het wetenschappelijk onderwijs. Deze claim wordt onderbouwd door een [onafhankelijk rapport opgesteld door PwC](#) in opdracht van het ministerie van OCW.

Feiten en cijfers

- Van de 8,5 miljard die is toegezegd voor de compensatie van de corona-effecten gaat 5,8 miljard naar de basis- en middelbare scholen en 2,7 miljard wordt verdeeld tussen mbo hbo en de universiteiten. Uiteindelijk betekent dit voor het wetenschappelijk onderwijs 0,4 miljard. Dit geld is bedoeld om de achterstanden die door corona zijn veroorzaakt op te vangen. Daarnaast komt er nog 0,4 miljard als compensatie voor de halvering van de collegegelden voor studenten. Dit geld doet niets aan de onderfinanciering die de laatste jaren is opgelopen doordat de financiering van onderzoek niet meegroeide met het stijgende aantal studenten.
- De rijksbijdrage per student is tussen 2000 en 2018 met ruim 25% afgenomen.

Waarom is wetenschappelijk onderwijs zo belangrijk?

- Onderzoek en innovatie zijn cruciaal voor duurzaam economisch herstel.
- Wetenschap helpt om wereldwijde problemen op te lossen, zoals de energietransitie.
- Zonder wetenschap geen oplossing voor crises zoals de COVID-pandemie.
- Ook buiten de wetenschap is de kritische onderzoekende houding van wetenschappelijk opgeleiden nodig.

Waarom zijn investeringen in de universiteiten nu nodig

- Zonder investeringen is de toppositie van NL en de hoge kwaliteit van ons wetenschappelijk onderwijs niet houdbaar.
- Nederland geeft slechts 2,2% van het bbp uit aan onderwijs en innovatie, terwijl de Europees afgesproken ambitie 3% is.
- Universiteiten worden in steeds grotere mate afhankelijk van een onzekere derde geldstroom (EU, gezondheidsfondsen en private partijen) voor onderzoek. Externe financiers zijn minder geneigd om risicovol én daarmee baanbrekend onderzoek te financieren, wat ons innovatiepositie bedreigt.
- De competitie voor onderzoeksbeurzen is zo groot dat zelfs bij de best mogelijke beoordeling van de aanvraag de aanvrager soms geen geld krijgt om haar onderzoek uit te voeren. Daardoor dreigen we excellent talent te verliezen die teleurgesteld stopt met wetenschap.
- De tijd die onderzoekers aan aanvragen (externe financiering) moeten besteden kunnen zij niet besteden aan goed wetenschappelijk onderzoek en onderwijs.
- We moeten uitval van docenten en hoogleraren voorkomen. Er wordt nu structureel overgewerkt.

Deze informatie is met zorg samengesteld door de Vereniging van Universiteiten (VSNU).

Contactpersoon VSNU: Femke van Zijst +31 (0)6 3331 3016 vanzijst@vsnu.nl

